

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

ПОЛТАВА 2023

УДК 657

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. м. Полтава, 30 – 31 березня 2023 р. Полтава, 2023. 845 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА ТЕТЯНА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету

КАРПОВА ВЛАДА - к.е.н, доцент кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

РИЛЄЄВ СЕРГІЙ - к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Автори, 2023

© Кафедра обліку і оподаткування, 2023

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

Дмитро Мусійович Фесенко (1926-2012 рр.)

Науковий шлях Дмитра Мусійовича почався з навчання в аспірантурі Українського інституту економіки і організації сільськогосподарського виробництва та захисту кандидатської дисертації у 1967 році на тему «Планування, облік витрат і калькуляція собівартості продукції в колгоспах». У тому ж році науковець був прийнятий на посаду доцента кафедри бухгалтерського обліку Полтавського сільськогосподарського інституту. З 1974 р. по 1988 р. працював проректором інституту з навчальної роботи, а з 1994 р. - завідувачем кафедри бухгалтерського обліку.

У 2001 р. професор Фесенко був обраний головою Полтавського регіонального відділення Федерації бухгалтерів, аудиторів і фінансистів АПК України. Успіхи у науковій та навчально-методичній роботі Дмитра Мусійовича відмічені багатьма відзнаками, зокрема: Заслужений працівник вищої школи Української РСР (з 1986 р.); член Методичної Ради з бухгалтерського обліку та звітності Міністерства аграрної політики України.

Як учасник та ветеран Другої світової війни, Фесенко Д. М. неодноразово був нагороджений медалями та відзнаками, а за період трудової діяльності - відзначений нагородою «За доблесну працю». З під його пера вийшло більше 180 науково-методичних праць і розробок (зокрема 28 підручників і посібників).

VI Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством».

30 березня 2023 року працівники кафедри обліку і оподаткування факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету організували і провели VI Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством».

Незважаючи на тривалий воєнний стан, спричинений агресією росії, цей захід об'єднав в онлайні 80 закладів вищої освіти з усієї України, кількість учасників якого сягнула понад 800 осіб; близько 600 тез доповідей було надіслано для публікації у десяти тематичних рубриках.

Модераторами зустрічі були Канцедал Наталія Анатоліївна, завідувачка, професорка кафедри обліку і оподаткування, Лега Ольга Василівна, професорка кафедри обліку і оподаткування, та Ліпський Роман Вікторович, доцент кафедри обліку і оподаткування.

З вітальним словом до учасників конференції виступили:

Дорогань-Писаренко Людмила Олександрівна, к. е. н, професорка, декан факультету обліку та фінансів, яка наголосила на важливості збереження кращих традицій міжуніверситетської співпраці та наукової активності в умовах воєнного стану;

Єрмолаєва Марина Валентинівна, к. е. н, професорка, професорка кафедри обліку і оподаткування, яка навела біографічну довідку про видатну особистість – професора Фесенка Дмитра Мусійовича, пам'яті якого вже вшосте присвячується науковий захід, щорічно ініційований кафедрою обліку і оподаткування.

Канцедал Наталія Анатоліївна, завідувачка, професорка кафедри обліку і оподаткування, яка наголосила на важливості популяризації наукових досліджень у сфері бухгалтерського обліку, оподаткування, контролю, аналізу, фінансів та економіки в цілому, поділилася досвідом дослідження навчальної мотивації здобувачів в умовах війни, а також практичними підходами до вдосконалення методики викладання дисциплін економічного спрямування в умовах викликів і загроз.

Окрему подяку за участь у конференції висловлюємо Єгоровій Олені Володимирівні, доцентці кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету, та Рилєєву Сергію Володимировичу, доценту кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету за підготовку виступів і змістовних презентацій здобувачів Ромаш Дарії Володимирівни (доповідь на тему «Краудфандинг як джерело фінансування бізнесу») та Фербей Галини Михайлівни (доповідь на

тему «Загальні та податкові аспекти підприємницької діяльності електронних резидентів»).

Кафедра обліку і оподаткування висловлює вдячність усім співорганізаторам, учасникам і представникам наукової спільноти, які попри складний для України період, обтяжений війною та її наслідками, знаходять змогу для наукової творчості, публічного обговорення та висвітлення результатів наукової діяльності.

Ми - єдиний народ: самоусвідомлений, незламний, волелюбний і нескорений. Перемогу наближають для нас Збройні Сили, і всі, хто в цю Перемогу вірить!

Наша боротьба триває, наша віра в краще непохитна!

Ми сильні, ми вільні! Україна переможе! Слава Україні!

З повагою Організаційний комітет!!

ЧКАН І.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування, *Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя*

ОСОБЛИВОСТІ ІНФЛЯЦІЙНОГО ТАРГЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Актуальність. Нині монетарний режим таргетування інфляції є одним із найпопулярніших у світі. У багатьох країнах національне законодавство покладає на центральний банк функцію підтримки стабільності цін. Центральному банку на практиці все більше відводиться функцій не тільки монетарних, а й ключовим в економічному зростанні. Безперервний моніторинг цін, забезпечення стабільності, співпраця з урядом в розробці стратегічних напрямів розвитку економіки закладається в прогнозованому рівні інфляції. Фактичний рівень інфляції може відхилятися від цілі та коридору коливань, але, як правило, у середньостроковій перспективі рівень інфляції наближається до цілі, входячи в коридор. Однією з основних ідей інфляційного таргетування є вплив на інфляційні очікування населення та бізнесу через комунікацію центрального банку з ринком.

Результати дослідження. Сутність режиму інфляційного таргетування полягає у публічному оголошенні кількісних цілей з інфляції та зобов'язанні центрального банку досягати цих цілей упродовж середньострокового періоду. Для підвищення прозорості монетарної політики в процесі переходу до нового режиму було оприлюднено Дорожню карту з переходу до інфляційного таргетування [1], де були визначені напрями дій Національного банку з метою створення всіх необхідних умов для успішного функціонування режиму інфляційного таргетування в Україні. Зокрема окреслювались кроки щодо забезпечення ефективної координації з Радою Національного банку України, Урядом, МВФ та Державною службою статистики України; приведення інструментів, механізмів і процедур у відповідність до стандартів режиму інфляційного таргетування; поглиблення аналітичної підтримки ухвалення рішень з монетарної політики і підвищення обізнаності та розуміння громадськістю монетарної політики центрального банку.

З моменту запровадження інфляційного таргетування, інфляція не потрапляла в коридор коливань у 2017 та 2018 роках: 2015 рік – фактична інфляція – 43,3%, ціль – відсутні дані; 2016 рік – фактична інфляція – 12,4%, цільова – 12,0% +/- 3,0%; 2017 рік – фактична інфляція – 13,7%, ціль – 8,0% +/- 2,0%; 2018 рік – фактична інфляція – 9,8%, ціль – 6,0% +/- 2,0%; 2019 рік – фактична інфляція – 4,1%, цільова – 5,0% +/- 1,0%; 2020 рік – фактична інфляція – 5,0%, цільова – 5,0% +/- 1,0%; 2021 рік – фактична інфляція – 6,5%, ціль – 5,0% +/- 1,0%.

Досить часто відхилення від допустимого коридору діапазону інфляційного таргетування спричинене непередбачуваними обставинами критичного характеру, які не залежать від монетарної складової. Коридор коливань інфляційної мети не повинен відігравати роль штучного збільшення

або зниження інфляції, а повинен бути реально досягнутим, враховуючи наявний інструментарій центрального банку.

Всі стратегічні орієнтири країни змінили обставини 2022 року. Тому в перші місяці війни уряд приймав рішення виходячи з короткострокових першочергових завдань. Так, Рада Національного банку України 15 квітня 2022 року ухвалила Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану, що діятимуть до нормалізації функціонування економіки та фінансової системи. З метою збереження фінансової стабільності в Україні НБУ вимушено зафіксував обмінний курс та запровадив низку адміністративних обмежень, зокрема на валютні операції та рух капіталу. З огляду на це, а також враховуючи високий рівень невизначеності, ринкові інструменти мають обмежений вплив на функціонування грошового та валютного ринків. НБУ тимчасово відклав ухвалення рішень щодо облікової ставки та прагнутиме до якнайшвидшої повної відмови від фінансування дефіциту державного бюджету. Національний банк України зобов'язується повернутися до режиму інфляційного таргетування з плаваючим курсоутворенням у міру нормалізації функціонування економіки та фінансової системи. Зниження невизначеності та посилення дієвості каналів монетарної трансмісії дозволять центробанку повернутися до традиційного режиму інфляційного таргетування. НБУ відновить прогностичний цикл та повернеться до застосування ключової ставки як основного монетарного інструменту для зниження інфляції до цілі 5% та утримання під контролем інфляційних очікувань [2].

Висновки. Глобальні тенденції інфляційного таргетування повинні бути враховані національними регуляторами та мати взаємозв'язок цінової стабільності з економічним зростанням, враховувати інфляційні процеси в економіці країн торговельних партнерів.

Також одним з ключових напрямів роботи Національного банку є підвищення ефективності механізму монетарної трансмісії (зміна процентної ставки здійснює вплив на ВВП та інфляцію), що передбачає розвиток ринку державних цінних паперів і ринку деривативів, лібералізацію валютного регулювання, а також перезавантаження банківського сектору.

Підтримка цінової стабільності, як одна з функцій центробанку, закладається монетарним режимом інфляційного таргетування і залишається універсальним монетарним інструментом. Однак слід визнати, що успішність використання інфляційного таргетування залежить від того, наскільки стратегія і тактика, обрані центральним банком країни, відповідають особливостям національної економіки та ступеню розвитку фінансового ринку.

Список використаних джерел:

1. Дорожня карта Національного банку з переходу до інфляційного таргетування (ІТ). *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/dorojnya-karta-natsionalnogo-banku-z-perehodu-do-inflyatsiynogo-targetuvannya>
2. Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану. *Рада Національного банку України*. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MPG-ml_2022.pdf

